

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни **Менеджмент організацій**
2021 – 2022 н.р.

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальність – 073 Менеджмент

Освітня програма – Менеджмент інноваційної діяльності

Загальний обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС

Статус дисципліни – обов'язкова

Навчально-науковий інститут фізики, математики, економіки та інноваційних технологій Кафедра – економіки та менеджменту

Курс – 1; **семестр** – 1; **вид підсумкового контролю** – екзамен

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції, практичні

Методи навчання: дослідницький метод, евристичний метод, інтерактивні методи, метод інформаційно-комунікативних технологій, кейс-метод, пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, аналітико-синтетичний метод, метод e-learning

Форми навчання: денна, дистанційна

Розподіл годин за видами робіт

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни: год / кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	I	I	5/150	50	26	-	24	-	100	-	-	+

2. Викладачі

Свінцов Олександр Миколайович E-mail: svintsovom@ukr.net	доктор економічних наук, професор
---	-----------------------------------

3. Характеристика навчальної дисципліни

1. Мета навчальної дисципліни – оволодіння теорією та практикою результативного управління організаціями у мінливих умовах соціально-економічного оточення.

2. Результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» студент повинен *знати*:

- основи методології менеджменту організацій в стратегічному управлінні, управлінні змінами, інноваційно-інвестиційній діяльності, антикризовому, корпоративному управлінні, роль наукових методів та теорій в науковому аналізі розвитку організацій;
- принципи і підходи до організації діяльності (у т.ч. інноваційної), її інформаційного, фінансового та кадрового забезпечення;
- методи проектування організаційної структури з урахуванням обмежувальних критеріїв (стратегія, технологія, організаційна культура, стадія життєвого циклу організації);
- технологію управління організаціями з урахуванням їх ділових та коопераційних зв'язків;
- методики аналізу антикризових явищ в діяльності організації на всіх етапах її життєвого циклу, підходи до організації моніторингу та запобігання кризовим явищам в діяльності організації, системи показників і критеріїв їх ідентифікації;

вміти:

- формувати систему менеджменту організацій (їх окремих підсистем і служб) з урахуванням масштабів їх діяльності та організаційно-правових форм, здійснювати організацію взаємодії та функціональний розподіл повноважень, а також робіт між підрозділами, службами та окремими виконавцями;
- визначати місію та стратегічні цілі функціонування організації, розробляти її корпоративну стратегію, стратегічні альтернативи розвитку;
- створювати сприятливі умови для розвитку персоналу організації, заохочення його інноваційної діяльності, оцінювання потреби організації в персоналі, його навчанні;
- планувати та збалансовувати всі види ресурсів в організації для реалізації інноваційної діяльності, розробляти бюджет створення інноваційних товарів (послуг);
- визначати стандарти, види та напрями діяльності організації, повноваження підрозділів на основі організаційної структури, планів інноваційної діяльності та розробляти комплекс заходів щодо їх реалізації;
- здійснювати розробку проекту установчих документів організації, планування її роботи, проводити аналіз річного плану діяльності за критеріями виконання, класифікувати причини невиконання планів.

3. Компетентності.

Навчальна дисципліна формує:

Загальні компетентності:

1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

1. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.
2. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
3. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми.
4. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.
5. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.
6. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.
7. Здатність до управління організацією та її розвитком.
8. Здатність здійснювати координацію інноваційної діяльності суб'єктів господарювання та їх підрозділів.
9. Здатність до розробки програм та стратегій інноваційного розвитку.

Програмні результати навчання:

1. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.
2. Проектувати ефективні системи управління організаціями.
3. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.
4. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.
5. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.
6. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).
7. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).
8. Вміти використовувати сучасні системи контролю за процесами впровадження інноваційного продукту, з дотриманням національних та міжнародних стандартів якості, норм законодавства.
9. Вміти формувати інноваційну політику підприємства, визначати методи її реалізації, прогнозувати комерційний потенціал продуктів і розробок.

Пререквізити дисципліни. Вивчення даної дисципліни базується на знаннях з навчальних дисциплін «Стратегічне управління», «Операційний менеджмент», «Соціальний менеджмент».

Постреквізити дисципліни. Набуті знання і вміння потрібні для успішного засвоєння змісту навчальних дисциплін «Інвестиційний менеджмент», «Управління інноваційним розвитком підприємства».

4. Програма дисципліни.

Тема 1. Системна модель менеджменту організацій

Організація як складна система та об'єкт управління: взаємозв'язок та взаємозалежність її внутрішніх елементів і факторів зовнішнього середовища. Особливості функціонального та системного бачення організації. Характеристика основних підсистем організації. Моделі організації як відкритої системи. Узгодження цілей, стратегій, функціонального та організаційного потенціалу й можливостей організації. Множинність трактування результативності організації: проблеми узгодження пріоритетів та інтересів учасників діяльності. Рівні досконалості організації. Досягнення синергізму в менеджменті організацій.

Тема 2. Еволюція організації

Зміни як об'єктивний процес розвитку організації. Значення змін в діяльності організації. Еволюційні погляди на процеси змін в діяльності організації. Рівні організаційних змін. Етапи організаційних змін. Життєвий цикл діяльності організації та стадії виникнення змін. Управління процесами змін. Використання системного підходу до управління в умовах змін. Об'єкти організаційних перетворень. Особливості менеджменту на основних етапах життєвого циклу організації.

Тема 3. Організаційний механізм менеджменту організацій

Жорсткий та «м'який» системний підхід до управління організаційними процесами. Системні правила менеджменту. Комплексний механізм управління: економічний, мотиваційний, організаційний, правовий, процедурний. Поєднання функціонального, процесного та ситуаційного підходів у менеджменті організацій. Нормативно-правова регламентація, підстави та порядок організації управління. Методологія проектування системи менеджменту та управлінських процедур. Проектування ієрархії менеджменту. Діапазон керованості та фактори, що його визначають. Принципи та етапи раціонального розподілу в системі менеджменту. Дотримання субординації. Проектування складу структурних одиниць. Визначення рівня централізації менеджменту.

Тема 4. Управління підприємствами різних організаційно-правових форм

Характеристика організаційно-правових форм підприємств в Україні. Форми об'єднання підприємств в Україні. Корпорація. Консорціум. Концерн. Холдингова компанія. Дочірнє підприємство. Промислово-фінансова група. Форми організації підприємництва. Індивідуальне підприємництво. Партнерство. Нові форми підтримки підприємництва. Кластерна модель об'єднання підприємств. Бізнес-центр. Бізнес-інкубатор. Технологічні парки. Технологічні поліси.

Тема 5. Основи антикризового управління

Економічна сутність кризи розвитку підприємства. Взаємозв'язок розвитку життєвого циклу підприємства з причинами виникнення кризових ситуацій. Основні фактори виникнення кризових явищ. Наслідки кризових явищ на підприємстві. Ознаки класифікації кризових факторів. Типологія кризових ситуацій. Економічні кризи. Соціальні кризи. Організаційні кризи. Психологічні кризи. Технологічні кризи. Основні положення антикризового управління підприємством. Процеси антикризового управління. Концепція системи антикризового управління підприємством. Функції антикризового управління. Програма антикризових заходів. Системи управління в подоланні кризової ситуації. Схема планування антикризового управління підприємством. Процес організації санації підприємств. Реалізація заходів щодо виходу підприємства з кризи.

Тема 6. Організаційний інжиніринг та дизайн

Елементи організаційно-управлінського аналізу. Інжиніринговий опис процесів в організації. Методологія організаційного інжинірингу. Умови інжинірингового підходу. Учасники процесу інжинірингу. Сфери інжинірингу. Загальні правила інжинірингу: уніфікація

різноманіття робіт, автономність прийняття рішень, процесний підхід, функціональна доцільність, підсумкова багатоваріантність, зменшення параметрів «входу» «шумів», нівелювання контролюючих заходів, зниження частки погоджень, персоніфікованість відповідальності, поєднання централізації та децентралізації. Дизайн організації як набір параметрів, що визначають рівні поділу праці та координування. Координаційні механізми дизайну організації.

Тема 7. Управлінські моделі

Елементи менеджменту організацій. Модель управління як системоутворювальний комплекс методів, набору форм впливу, принципів. Компоненти управлінських моделей: цільові установки менеджменту, характер впливу зовнішнього середовища, варіація результативності, органи управління та внутрішній потенціал організації. Різновиди управлінських моделей: цільові, економічні, забезпечення конкурентоздатності, поведінкові, адміністративні. Комбінація управлінських моделей.

Тема 8. Управління результативністю менеджменту організацій

Управління результативністю: основні підходи. Класифікація інструментів інтенсифікації розвитку підприємства, таксономія методів. Цільові програми управління ефективністю та розвитком організації. Області обмеження розвитку організації. Якість менеджменту організацій. Діагностування якості менеджменту організацій. Система показників оцінювання результативності і якості менеджменту організацій.

Тематика практичних занять.

1. Системна модель менеджменту організацій.
2. Еволюція організації.
3. Організаційний механізм менеджменту організацій.
4. Управління підприємствами різних організаційно-правових форм.
5. Основи антикризового управління.
6. Організаційний інжиніринг та дизайн.
7. Управлінські моделі.
8. Управління результативністю менеджменту організацій.

5. Місце проведення занять (локація), технічне й програмне забезпечення (обладнання).

Лекційні і семінарські заняття проводяться в аудиторії теоретичного навчання або дистанційно.

Технічне забезпечення та програмне забезпечення навчальної дисципліни: ноутбук або ПК, мультимедійне обладнання, програмне забезпечення Microsoft Office PowerPoint, в умовах дистанційного навчання – платформа Zoom.

6. Система оцінювання.

Поточний контроль		Екзамен
Контрольна робота	50	
Усні відповіді на практичних заняттях	30	
Завдання для самостійної роботи	20	
Всього балів	100	100
Ваговий коефіцієнт	0,6	0,4

Оцінювання усних відповідей студентів на практичних заняттях здійснюється за накопичувальною бальною системою. Студент може отримати максимально 30 балів за шість усних відповідей на практичних заняттях, кожна з яких оцінюється у 0,1,2,3,4 або 5 балів.

Письмова контрольна робота проводиться після вивчення студентами завершеного за змістом обсягу навчального матеріалу, оцінюється у 50 балів та передбачає виконання аналітичних, тестових, ситуаційних та розрахункових завдань з дисципліни.

Студент виконує письмово завдання для самостійної роботи, яке оцінюється у 20 балів. Критерії оцінювання завдання для самостійної роботи:

№ з/п	Критерії оцінювання	Кількість балів
1	Повнота виконання дослідження	0-6
2	Рівень самостійного виконання завдання	0-4

3	Якість оформлення відповідно до вимог, які залежать від обраного типу завдання	0-4
4	Якість та точність розрахунків, зроблені висновки	0-2
5	Захист завдання	0-4
	Загальна кількість балів	20

Підсумковий екзамен проводиться у письмовій формі за екзаменаційними білетами, що передбачають виконання теоретичних та прикладних завдань і оцінюється у 100 балів.

Підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи за семестр з ваговим коефіцієнтом 0,6 та оцінки за екзамен з ваговим коефіцієнтом 0,4. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Екзамен за талоном №2 і перед комісією проводиться в письмовій формі і оцінюється за стобальною шкалою.

Студенти, які навчаються за індивідуальним планом, проходять усі види підсумкового контролю у терміни, визначені їх індивідуальним планом.

7. Політика дисципліни.

Студент повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю.

Студент зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку університету, відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом, дотримуватися норм етики поведінки. Для забезпечення необхідної якості знань студент повинен регулярно готуватись до занять, працювати з навчальною літературою, з Інтернет-мережевими ресурсами.

Пропущені семінарські заняття відпрацьовуються за узгодженням з викладачем розкладом.

8. Рекомендована література та інформаційні ресурси.

Основна література

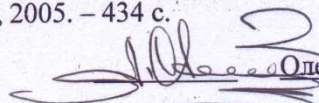
1. Виноградський М.Д. Менеджмент в організації: Навч. посібник. / М.Д. Виноградський, А.М. Виноградська, О.М. Шканова. – К.: КОНДОР, 2002. – 654 с.
2. Гуторова О.О. Менеджмент організації : навч. посібник / О.О. Гуторова. – Х.: Харк. нац. аграр. ун-т. – Х.: ХНАУ, 2017. – 267 с.
3. Мальська М. П., Білоус С. В. Менеджмент організацій: теорія та практика: навч. посіб. / М. П. Мальська, С. В. Білоус. – Київ : SBA-print, 2020. – 190 с.
4. Менеджмент організацій: Підручник / За заг. ред. Л.І. Федулової. – К.: Либідь, 2004. – 448 с.
5. Назарчук Т.В. Менеджмент організацій [Текст]: Навчальний посібник. / Т.В. Назарчук, О.М. Косіюк. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 560 с.
6. Небава М.І. Менеджмент організацій і адміністрування. Частина 1 : навчальний посібник / М. І. Небава, О. Г. Ратушняк. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – 105 с.
7. Немцов В. Менеджмент організацій: Навч. посіб. для студ. вузів / В.Д. Немцов, Л.Є. Довгань, Г.Ф. Сініюк. – К.: ТОВ «УВПК» ЕксОб, 2002. – 392 с.
8. Рульєв В. А. Менеджмент : навч. посіб. / В. А. Рульєв, С. О. Гуткевич. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 312 с.
9. Осовська Г.В. Менеджмент організацій: Навчальний посібник. / Г.В. Осовська, О.А. Осовський. – К.: Кондор, 2007. – 675 с.
10. Писаревський І.М. Менеджмент організацій: Навчальний посібник. / І.М. Писаревський, Л.А. Нохріна, О.В. Познякова. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 133 с.
11. Ситник Й.С. Менеджмент організацій. Навчальний посібник / Й.С. Ситник. – Львів: «Тріада плюс», 2008. – 456 с.

Додаткова література

1. Svintsov O. Vovk Y. Innovative approaches to the formation of a system view of the personality management process // Innovative process management in Ukraine: problems in commercialization of scientific and technical developments: monograph / Yurii Vovk, and other.-Lviv: LLC»Rastr -7», 2018. – 266 p. – S.27-33
2. Білорус Т.В. Практикум з менеджменту: навчальний посібник. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2020. – 185 с.

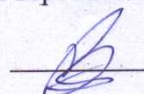
3. Виханський О.С. Менеджмент: Учебник. / О.С. Виханський, А.И. Наумов. – М.: Гардарики, 2001. – 288 с.
4. Гірняк О. М. Менеджмент: теоретичні основи і практикум. / О.М. Гірняк. – К.: Магнолія плюс, 2003. – 335 с.
5. Гріфін Р. Основи менеджменту: Підручник / Наук. ред. В. Яцура, Д. Олесневич – Львів: БаК, 2001. – 624 с.
6. Дафт Р. Менеджмент. / Р. Дафт. – СПб.: Питер, 2000. – 832 с.
7. Дикань Н.В. Менеджмент: [навчальний посібник] / Н.В. Дикань, І.І. Борисенко. – К.: Знання, 2008. – 389 с.
8. Друкер П. Задачі менеджмента в ХХІ веке: Учебн. пособие. / П. Друкер; пер. с англ. – М.: Изд. дом «Вильямс», 2000. – 318 с.
9. Киржнер Л.А. Менеджмент организаций: [учебное пособие] / Л.А. Киржнер, Л.П. Киенко, Т.И. Лепейко. – К.: КНТ, 2006. – 688 с.
10. Кіндрацька Г.І. Стратегічний менеджмент: Навч. посіб. / Г.І. Кіндрацька. – К.: Знання, 2006. – 366 с.
11. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту: Підручник. / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – Вид. 2-ге, випр., доп. – К.: Академвидав, 2007. – 464 с.
12. Кукоба В.П. Організаційне проектування підприємства: навч. посібник / В.П. Кукоба. – К.: КНЕУ, 2014. – 420 с.
13. Маркіна І.А. Менеджмент підприємства: Навч. посіб. / І.А. Маркіна. – К.: Навч. метод. центр Укоопосвіта, 2000. – 267 с.
14. Менеджмент для магистров: [учебное пособие] / Под ред. А.Н. Спифанова, С.Н. Козьменко. – Суми: ВД «Університетська книга», 2003. – 762 с.
15. Михайлов С.І. Менеджмент. 2-ге видання. Навчальний посібник. / С.І. Михайлов. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 536 с.
16. Мошек Г.С. Менеджмент підприємства: [підручник] / Г.С. Мошек, Л.А. Гомба, Л.П. Піддубна. – К.: Київський національний торговельно-економічний ун-т, 2002. – 371 с.
17. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Навч. посіб. / В.Д. Немцов. – К.: Ексоб, 2002. – 381 с.
18. Осовська Г.В. Основи менеджменту: [навчальний посібник для студентів ВНЗ] / Г.В. Осовська. – К.: Кондор, 2003. – 556 с.
19. Портер М.Е. Стратегія конкуренції: методика аналізу галузей і діяльності конкурентів / М.Е. Портер; пер. з англ. Олійник А., Скільський Р. – К.: Основи, 1998. – 390 с.
20. Румянцева З.П. Общее управление организацией: Теория и практика: [учебник] / З.П. Румянцева. – М.: Инфра-М, 2005. – 336 с.
21. Стадник В.В. Менеджмент: [посібник] / В.В. Стадник, М.А. Йохна. – К.: Академвидав, 2003. – 464 с.
22. Свінцов О., Скірка Н., Партика І. Основи менеджменту. Методичний посібник. Практичний курс для студентів спеціальності «Менеджмент організацій. Частина друга. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. І. Франка, 2009. – 100 с.
23. Тронин Ю.И. Менеджмент и проектирование фирмы. Учеб. пособие. / Ю.И. Тронин. – М.: Юнити-Дана, 2002. – 415 с.
24. Управление организацией / Под ред. А.Г. Поршнева, З.П. Румянцевой, Н.А. Саломатина. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Инфра-М, 2000. – 669 с.
25. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: [підручник] / Ф.І. Хміль. – Вид 2-ге, ви- пр., доп. – К.: Академвидав, 2007. – 576 с.
26. Хомяков В.І. Менеджмент підприємства. / В.І. Хомяков. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ: Кондор, 2005. – 434 с.

Викладач

 Олександр СВІНЦОВ

Схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол № 10 від 2 вересня 2021 року

Завідувач кафедри

 Богдан КИШАКЕВИЧ